

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KRAJOWA RADA IZBY ARCHITEKTÓW RP

Warszawa, 30 kwietnia 2025 r.

L. dz. 164/KRIA/2025/w

Pan Materusz Adamkowski
Dyrektor
Departamentu Mecenatu Państwa
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa
Narodowego

Szanowny Panie Dyrektorze

W nawiązaniu do otrzymanego w dniu 20 marca br. pisma, dotyczącego planowanego przeglądu standardów i wytycznych w celu doskonalenia zakresu systemowej ochrony dóbr kultury współczesnej, wskazuję co następuje.

Izba Architektów RP od lat zauważa problem nieskutecznej ochrony dóbr kultury współczesnej oraz podejmuje działania na rzecz ich ochrony. Choćby w ramach Zespołu ds. przepisów technicznych przy MRiT, próbowano wypracować rozwiązania, które zabezpieczą będą zabytki architektury współczesnej, które nie są objęte żadną z form ochrony wskazaną w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Zagadnienie ochrony dóbr kultury współczesnej jest szerokie i wymaga kompletnego, systemowego opracowania (funkcjonujące rozwiązania są bez wątpienia iluzoryczne). Stąd istnieje potrzeba powołania zespołu eksperckiego, w skład którego wejdą również architekci specjalizujący się w tym właśnie obszarze, aby wypracować skuteczne zmiany pozwalające na realną ochronę dóbr kultury współczesnej.

Umieszczenie definicji dóbr kultury współczesnej w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie zapewniło im żadnej ochrony prawnej oraz faktycznej, oprócz poziomu ewidencyjnego. W konsekwencji dochodzi do fatalnych paradoksów wyburzenia i likwidacji tych budynków czy ich elementów. Z całą pewnością zachodzi pilna potrzeba zmian legislacyjnych w tym zakresie. Zmian, które obligatoryjnie wymuszą mechanizmy ochronne w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a jednocześnie stworzą powiązanie z ustawą o ochronie zabytków jako zabezpieczającą przed ostateczną rozbiórką.

Temat dóbr kultury współczesnej jako elementu Polskiej Polityki Architektonicznej będzie jednym z ważnych tematów organizowanego przez Izbę Architektów RP w maju 2026 KONGRESU ARCHITEKTURY POLSKIEJ, którym chcemy zainteresować MKiDN.

Z wyrazami szacunku,

Piotr Fokczyński, Architekt IARP

Prezes Krajowej Rady Izby Architektów RP